

1. 文章一

<p>Sàu-chiú chheⁿ 1910.02 299 koàn p.18 (<i>Hô Hi-jîn</i> kì--ê).</p> <p>Bô lōa-kú tī thiⁿ-téng teh-beh chhut chit liáp siāng tē-it tōa ê sàu-chiú chheⁿ. Tī Sin-lék 5 goeh thâu ē khoàⁿ tē-it bēng. Phah-sŭng hit-tiáp lán ê bák-sîn kim-kim khoàⁿ ē tiòh. Chit liáp chheⁿ ün-choán chit chiu-ú tiòh 75 nî kú. Ták mê-jit số kiâⁿ ê lō 300,0000 ê <i>Tâi-oân lí</i>. Chiàu án-ni sŭng chit hun kú số kiâⁿ ê lō sī 2000 gōa <i>Tâi-oân lí</i>. Chit liáp chheⁿ chēng pái chhut-hiān tī Iâ-sō kàng-seng 1835 nî. Lâng àn chóaⁿ-iūⁿ ē seng chai, tī sím-mih nî, sím-mih goeh i ē hoat-hiān? In-ú tī 1682 nî ū chit ê káng-kiù thian-bûn kài gâu ê phok-hák su ēng chhian-lí-kiàⁿ siông-sè khoàⁿ thiⁿ ū tōa liáp ê sàu-chiú chheⁿ, chhui-sŭng hit liáp chheⁿ ün-choán thiⁿ-téng ê jit, tiòh ū 75 nî tō chhut-hiān chit-pái. I chiū chhâ-khó ták-kok chēng ê sú-kì; kó-jiân ē tit chai tī 1607 nî, 1531 nî, 1456 nî, chit 3 nî kék-tōa ê sàu-chiú chheⁿ ū sio-sòa chhut-hiān, 75 nî tú-tú chit <i>tiân</i> tō. Khó-kiàn bēng-bēng ê pîn-kù sī siāng hit liáp chheⁿ teh ün-choán. I chiū <i>chhàm-gú</i> tī 1758 nî ē koh chhut-hiān. Kàu sī kó-jiân ū iáⁿ. Taⁿ bô lōa-kú chit liáp chheⁿ beh koh-chài lâi.</p> <p>Chēng <i>Tâi-oân</i> lâng khoàⁿ chit hō chheⁿ liáh chò kî-koài kóng, thiⁿ-i teh-beh hoán-loān. Chá-sī pát kok iā sī bô <i>koh-iūⁿ</i>. Ū-ê liáh chò hó tiâu-thâu; chhin-chhiūⁿ chit pái tī 1066 nî, <i>Au-lô-pa</i> chit-ê tãi-sîn liáh chò sī i bô lōa-kú beh chò Eng-kok ê ông. Tī 1456 nî líong kun ê peng tui-bīn chat-iāⁿ beh sio-thâi khoàⁿ-kìⁿ chit liáp chheⁿ chiū kiaⁿ, chhong-hông tô-cháu. Kó -chá ê lâng nā khoàⁿ-kìⁿ sàu-chiú chheⁿ <i>oân-á</i> sī liáh chò pháⁿ tiâu-thâu, kóng sī teh-beh sio-thâi, ki-hng, <i>chai-ē</i>, kok-ông sí, chiah ê tai-chì. Taⁿ lán tiòh thàn chit sī giáh-bák khoàⁿ-thiⁿ, in-ú tī 1985 nî lán chit-pòe ê lâng tãi-khài káⁿ chhōe bô kúi-ê tī chit tē-bīn-chiūⁿ, thang koh-chài khoàⁿ chit liáp chheⁿ; í-keng kui tī chhòng-chō chheⁿ-sîn ú-tiū bān-mih ê tōa Chú-cháiⁿ.</p>	<p>掃帚星 1910.02 299卷 p.18 (何希仁記--ê).</p> <p>無lōa久tī天頂teh-beh 出一粒上第一大 ê 掃帚星, tī新曆 5月頭ē看第一明, phah算hit tiáp 咱 ê目神金金看ē著。Chit粒星運轉一周圍著75年久, 逐暝日所行 ê路 300,0000 ê 台灣里, 照 án-ni算一分久所行 ê路是 2000外台灣里。這粒星頂pái出現 tī 耶穌降生1835年, 人àn怎樣ē先知, tī甚mih年, 甚mih月伊ē發現? 因為tī 1682年有一个講究天文kài gâu ê博學師用千里鏡詳細看天有大粒ê 掃帚星, 推算hit粒星運轉天頂ê日, 著有75年度出現一pái, 伊就查考逐國前ê史記; 果然ē tit知tī 1607年、1531年、1456年, chit 3年極大ê掃帚星有相sòa出現, 75年 tú-tú一躔度。可見明明ê憑據是siāng hit 粒星teh運轉, 伊就識語tī 1758年ē koh出現, 到時果然有影。Taⁿ無lōa久這粒星beh koh再來。</p> <p>前台灣人看chit號星掠做奇怪講, 天意teh-beh 反亂, 早時別國也是無各樣。有ê掠做好兆頭, 親像一pái tī 1066年, Au-lô-pa一个大臣掠做是伊無lōa久beh 做英國 ê王, tī 1456年兩軍ê兵對面紮營beh相thâi, 看見chit粒星就驚, 倉惶逃走。古早ê人若看見掃帚星, oân-á是掠做歹兆頭, 講是teh-beh相thâi, 飢荒, 災厄, 國王死, chiah ê代誌。今lán著趁chit時giáh目看天, 因為tī 1985年lán這輩ê人大概káⁿ chhōe 無幾個tī chit地面上, thang koh再看chit粒星, 已經歸tī 創造星辰宇宙萬mih ê大主宰。</p>
---	---

<i>Hô Hi-jîn</i>	何希仁 (Rev.Hope Moncrieff, M.A.), 英國牧師, 1909 - 1915 tī 台灣服務。
<i>Tâi-oân lí</i>	1 台灣里 = 1.5 公里
<i>tiân</i>	躔: 行踏, 腳跡, 定tiòh ê路徑。日月星辰tī一定ê路徑運轉。
<i>chhàm-gú</i>	識語: 預言。
<i>koh-iūⁿ</i>	各樣: 無全款。
<i>Au-lô-pa</i>	歐洲, Europe。
<i>oân-á</i>	iáu-koh, mā是
<i>chai-ē</i>	災厄, mā有讀做chai-eh。

2. 文章二

Hui-hêng-ki
1911.06 315 koan P.54
(T. Th. Ts.)

Chē hong tōa poàⁿ-thiⁿ poe, put-kò sī nng̃ chheng nī chheng Liát-chú ê khang siūⁿ; Liông-kiong thit-thô kan-ta sī chhiàu-tâm giat-gú. Chóng-sī tī chit 20 sè-kí, kho-hák-kài ê tōa chìn-pō, sít-chāi sī hō lāng thiaⁿ-tióh ē kiaⁿ, khoàⁿ-tióh ē chhoah.

Chū-kó í-lāi, jîn-lūi sī tiàm tī tē-chiūⁿ ê oah-mih, nā-sī tui tì-sek ê cheng-chìn, lí-lūn ke-thiⁿ, sít-iōng hoat-hiān, chiū lāng m-nā ē tit chò hī, tiàm-bī tī chú-lāi, iā ē óh chiáu poe tī poàn-khong-tiong. Chiām-không-théng (chiū-sī hái lāi ê chùn) kú-kú chiū teh sít-iōng; hui-hêng-ki (chiū-sī poe-chùn) sī kīn-lāi chiàⁿ hoat-bêng. Tī Jit-pún sui bōe lōa tōa sêng-kong, tī Au Bí sī í-keng chhut-tù chhi-ēng-kài jip tī sít-ēng-kài--lah.

I ê chō hoat m-nā chit-khoán, ū siang-hiòh-sek, toaⁿ-hiòh-sek, kok hoat-bêng-ka lóng ū i-ê miá, oh-tit it-it kī-chai bêng-pék.

Tāi-pán Tiâu-jit sin-pò-siā, tui Bí-kok phèng-chhián hui-hêng-ka saⁿ miá tōa hui-hêng-ki nng̃ tiuⁿ lāi, Saⁿ goeh 12 jit tī Tāi-pán liān-peng-tiūⁿ hui-hêng, ū hui-hêng saⁿ pái. Tē it pái sī phō -chōng hui-hêng. Tē jī pái ū chiūⁿ kàu 2350 Eng-chhioh. Tē saⁿ pái chiūⁿ kàu 2000 chhioh ê sí chiū tián i ê pún-sū, ūn-choán thêng-chí, pàng hō i ūn-ún-á tui--lòh-lāi, lóng bô sún-hāi.

Hit-jit jip tiūⁿ ê lāng óa 80 bān. Kiuⁿ-ní-kiong Pang-gān ông, To-ka ông jī-tū tiān-hā iā lāi khoàⁿ. Sít-chāi sī í-chèng bōe-bat-ū ê hó kong-kéng, tī Jit-pún hui-hêng sêng-kong ê tē-it pái.

飛行機
1911.06 315卷 P.54
(T. Th. Ts.)

坐風tōa半天飛，不過是兩千年前列子ê空想；龍宮thit-thô kan-ta是笑談孽語。總是tī chit 20世紀，科學界ê大進步，實在是hō人聽著ē驚，看著ē chhoah。

自古以來，人類是tiàm tī地上ê活mih，若是對知識ê精進，理論加添，實用發現，就人m-nā ē得做魚，tiàm-bī tī水內，也ē學鳥飛tī半空中。潛航艇(就是海內ê船)久久就teh實用；飛行機(就是飛船)是近來chiàⁿ發明。Tī日本雖未lōa大成功，tī歐美是已經出對試用界入tī實用界lah。

伊ê作法m-nā一款，有雙葉式，單葉式，各發明家lóng有伊ê名，oh得一一記載明白。

大阪朝日新報社，對美國聘請飛行家三名帶飛行機兩張來，三月十二日tī大阪練兵場飛行，有飛行三pái。第一pái是普狀飛行。第二pái有上到2350英呎。第三pái上到2000呎ê時就展伊ê本事，運轉停止，放hō伊勻勻仔墮--落來，lóng無損害。

彼日入場ê人倚80萬。久邇宮邦彥王，多嘉王二位殿下也來看。實在是以前未bat有ê好光景，tī日本飛行成功ê第一pái。

臺灣の奇俗(三) 兩腕のない人(上) 飛行機飛揚 内親王御着帶

<i>chhiàu-tâm giát-gú</i>	笑談孽語：耍笑無正經ê話	<i>tiàm-bī</i>	chhàng水，無蓋深。
<i>Kiú-ní-kiong Pang-gān</i>	久邇宮邦彥，日本皇室	<i>To-ka</i>	久邇宮朝彥親王ê第五後生。